

Programma 9^e SCHUILINGCONGRES:

WOENSDAG 10 JUNI 2026

Locatie: Familiehotel Fletcher, Paterswolde

Thema:

Hoe houdt *Stad* de
voeten droog en
het drinkwater
schoon?

Het negende Schuilingcongres richt zich op vragen en oplossingen voor het ontwikkelen van een klimaatbestendig waterbeheer in Groningen en ommeland. Bij hevige regenval ontstaan door waterstromen vanuit Noord-Drenthe risico's voor overstromingen. Om dit te vermijden adviseren experts om al in gebruik zijnde buffergebieden zoals De Onlanden, te vergroten. Daartegenover leidt klimaatverandering ook tot langdurige droogte, wat zorgen geeft voor de drinkwatervoorziening. Om deze reden is het bewaken en controleren van de waterkwaliteit van de Drentsche Aa heel belangrijk en om aan deze strenge waterkwaliteitseisen te voldoen is samenwerking tussen diverse partijen essentieel.

Tijdens het congres worden uitdagingen en oplossingen door verschillende sprekers gepresenteerd.

In een interactieve forumdiscussie wordt getracht inzicht te krijgen in de rol en de bijdragen die de diverse partijen spelen om ook voor de lange termijn een duurzaam waterbeheer voor *Stad en Ommeland* te garanderen!

Het middagprogramma bestaat uit vier keuze excursies, ieder gericht op een specifiek deelthema van de onderdelen die in het ochtendprogramma aan bod zijn gekomen.

rijksuniversiteit
groningen

van hall
larenstein
university of applied sciences

HISTORISCHE VERENIGING ANNEN

Het programma van het 9^e Schuilingcongres

Ochtendprogramma

8.30: **Ontvangst, registratie en koffie**

8.50: **Opening door de dagvoorzitter**

Evelien Jager, docent hogeschool van Hall Larenstein

9.00: **Landschap en hydrologie van Noord-Drenthe en de stad Groningen: een historische blik.**

Jeroen Wiersma, landschapshistoricus

9.30: **De Groningse ambities voor een toekomstbestendig waterbeheer**

Martijn Schuit, beleidsmedewerker gemeente Groningen

10.00: **Klimaatverandering: hoe houden we nu en in de toekomst overtollig regenwater uit de stad en ommeland?**

Marieke van Leeuwen, senior projectleider, Waterschap Noorderzijlvest)

10.20: **Koffiepauze**

10.50: **Klimaatverandering en een groeiende drinkwatervraag: hoe zorgen we voor voldoende drinkwater voor Groningen**

Wout Kompagnie, beleidsadviseur, Waterbedrijf Groningen

11.10: **Hoe houden we de kwaliteit van het water in de Drentsche Aa op een zodanig peil om er drinkwater van te kunnen maken?**

Cors van den Brink, beleidsmedewerker water, provincie Drenthe

11.30: **Waterbeheer in het landschap: kijken, begrijpen en leren**

Anton Houtenbos, vakdidacticus aardrijkskunde, lerarenopleiding RUG

11.50-12.30: **Interactieve forumdiscussie met vertegenwoordigers van betrokken organisaties o.l.v. dagvoorzitter Evelien Jager**

Een klimaatbestendig waterbeheer in Groningen in relatie met het aangrenzende Noord-Drenthe vormt een grote uitdaging. Dat komt mede omdat zo veel (overheid)instanties verantwoordelijk zijn voor een 'eigen' onderdeel van het waterbeheer. Om hier ook voor de langere termijn een goede invulling aan te geven vereist een optimale samenwerking tussen betrokken partijen'.

12.30 – 13.00: **Uitreiking lunchpakket, formatie groepen fietsexcursie**

Het programma van het 9e Schuilingcongres

Middagprogramma

13.00-16.30: **Vier (keuze) excursies op de fiets.**

Bij de aanmelding moet u aangeven welk van de vier keuze excursies uw eerste, respectievelijk tweede voorkeur heeft voor deelname. Hieronder worden de thema's/excursieleiders kort beschreven.

Excursie 1: Verkennen van voorraadvorming in de omgeving van productielocatie De Punt

Gidsen: Gerda Brilleman-Brondijk en Wout Kompagnie, Waterbedrijf Groningen

Excursie 2: Vijftien jaar natuurontwikkeling in 'De Onlanden'.

Gids: Bart Zwiers, Boswachter Communicatie en Beleven, Natuurmonumenten

Excursie 3: Uitbreiding waterberging 'De Onlanden'; Natte natuur voor droge voeten!

Gidsen: Marieke van Leeuwen, senior projectleider Waterschap Noorderzijlvest en Eddi Ottens, gebiedsmanager, Waterschap Noorderzijlvest

Excursie 4: Vakdidactiek op de fiets; omgevingsonderwijs over waterbeheer voor het aardrijkskunde-onderwijs.

Gidsen: Anton Houtenbos, Hendrik Elzinga, docenten aardrijkskunde OSG Singelland en Harry Jager, gebiedshydroloog Drentsche Aa, Waterschap Hunze en Aa's.

16.30-17.30 **Afsluiting met hapje en drankje**

Achtergronden bij de opzet van het programma

Klimaatbestendig waterbeheer Groningen

Voor de negende editie van het Schuilingcongres richten we ons op de wijze waarop de stad Groningen klimaatbestendig met water kan omgaan. De ligging van Groningen aan de noordzijde van het Drents plateau brengt met zich mee dat water bij extreme regenval via het beekdalsysteem van de Drentsche Aa naar de laaggelegen buitenwijken van de stad afstroomt. Uit het verleden weten we dat hierdoor een verhoogd risico bestaat op overstromingen, Huidige weerdata laten zien, dat dat extreme pieken in regenval in de afgelopen decennia groter zijn geworden, en klimaatonderzoekers waarschuwen dat dit in de toekomst nog groter zal worden. Dit vraagt om een toekomstbestendige aanpak. Het oplossen van deze dreigende situaties gebeurde al door het inrichten van speciale gebieden als buffers, zoals De Onlanden, om pieken in de afvoer te kunnen opvangen. Een mooie bijkomstigheid van deze aanpak is de combinatie met de ontwikkeling van natuurgebieden! Maar op dit moment wordt aangenomen dat de huidige capaciteit onvoldoende en uitbreiding is nu al nodig, nog geen twee decennia na aanleg.

Voldoende en schoon drinkwater

Maar daarnaast verwachten de deskundigen ook toenemende pieken met perioden van droogte. Wat betekent dit voor de leveringszekerheid van drinkwater in een groeiende stad? Het Waterbedrijf Groningen is voor deze voorziening grotendeels aangewezen op de aanvoer uit de Drentsche Aa, wat uniek is in Nederland. En hierbij speelt dan ook de kwaliteit van het water

uit deze waterloop een heel belangrijke rol: is het water geschikt om er drinkwater van te kunnen maken? Het is vanzelfsprekend dat we geen pesticiden en andere verontreinigende stoffen in ons drinkwater willen aantreffen, daarom wordt het ingelaten water gezuiverd zodat dit te allen tijde aan de kwaliteitseisen voldoet. Maar daar bovenop is het de gezamenlijke plicht van verschillende overheden om het oppervlaktewater zo schoon mogelijk te houden, zodat hieruit met slechts *beperkte* inspanning goed drinkwater kan worden geproduceerd, zoals is opgenomen in de Europese Kaderrichtlijn Water. Deze specifieke kwaliteitseisen brengen opgaven met zich mee voor onder andere de agrarische bedrijven binnen het stroomgebied van de Drentsche Aa en voor gemeenten voor het minimaliseren van uitstroom van antropogene stoffen uit stedelijk gebied. Maar deze zorg voor kwaliteitsbewaking bieden ook kansen voor onder meer natuurontwikkeling.

Veel organisaties betrokken bij waterbeheer....

Voor de stad Groningen zijn deze beide aspecten, kwantiteit en kwaliteit van groot belang, maar de gemeente heeft niet de bevoegdheid om hiervoor zelf alle passende maatregelen uit te voeren. Kortom, om dit goed te kunnen regelen zal de

gemeente moeten samenwerken met andere partijen. Om de toevoer van water te reguleren moet een goede afstemming plaatsvinden met twee waterschappen: Hunze en Aa's en Noorderzijlvest. En voor een veilige drinkwatervoorziening voor bewoners van de gemeente moet worden samengewerkt met het Waterbedrijf Groningen.

Voor de kwaliteitsverbetering en -bewaking van het water in de Drentsche Aa is primair het Waterschap Hunze en Aa's als waterbeheerder verantwoordelijk. Maar voor het gebruik van dit water als bron voor drinkwater zijn de eisen vanuit de Kaderrichtlijn mogelijk niet toereikend. Volgens de drinkwaterwet hebben alle bestuursorganen – rijk, provincie, waterschap en gemeenten – een zorgplicht voor het veiligstellen van drinkwaterbronnen voor de openbare drinkwatervoorziening. Extra regels die mogelijk nodig zijn om drinkwaterbronnen voldoende te beschermen liggen dan ook bij bovengenoemde partijen, die elk instrumentarium binnen de Omgevingswet hebben om (samen) waterkwaliteit te verbeteren en te behouden. Verder spelen ook de natuur behorende organisaties een rol gezien hun belangen bij de inrichting en beheer van natuur in de buffergebieden.

Interessant thema voor aardrijkskundeonderwijs

Uit het voorgaande blijkt dat Groningen voor grote 'wateropgaven' staat. Tegelijkertijd is deze wateropgave bij uitstek geschikt voor het middelbaar en hoger onderwijs. De relatie tussen waterkwantiteit en waterkwaliteit, de stad en het platteland, en het sociale en het fysieke landschap komen hier samen. Een integrale, ruimtelijke en dus aardrijkskundige blik levert een veelheid aan mogelijkheden om nieuwe generaties kennis te laten maken met het zoeken naar oplossingen. In

samenwerking met diverse partijen worden hiervoor oplossingen bedacht en gerealiseerd. Tijdens het Schuilingcongres worden deze opgaven en oplossingen uitgelegd door vertegenwoordigers van deze betrokken partijen.

Voor wie is deze dag interessant?

Een belangrijke doelgroep voor dit congres zijn aardrijkskundeleraren. Het programma richt zich in het bijzonder op thema's, die samenhangen met een klimaatbestendig waterbeheer in Stad en Ommeland.

Behalve voor aardrijkskundeleraren is het programma ook interessant voor medewerkers van provincies, adviesbureaus, terreinbeheerders, die met beschreven thema's te maken hebben. Maar ook particuliere natuurliefhebbers, (IVN)- natuurgidsen, leden van historische verenigingen, bewoners en andere belangstellenden zijn welkom.

Inlichtingen

Meer informatie over het Schuilingcongres kunt u inwinnen bij Roelof Eleveld via email: info@schuilingcongres.nl, of telefonisch 06 22107382

Inschrijving

Wilt u deelnemen aan het Schuilingcongres, dan kunt u zich aanmelden via de website: www.schuilingcongres.nl/Aanmelden

Dit kan uiterlijk tot vrijdag 6 juni.

